

Z d ō v o d o v :

Sťažovateľ vidí zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. v tom, že čin obžalovaného L. Ch. nebol kvalifikovaný ako zločin podľa § 308 tr. z. Pokiaľ sťažovateľ túto výtku odôvodňuje námietkou, že bol určite zistený pachateľ, t. j. zrejme ten, kto dal poškodenému smrteľný úder, je jeho zmätočná sťažnosť bezzákladná.

Ustanovenie § 308 tr. z. predpokladá na rozdiel od ustanovení §§ 70, 301, 306 tr. z. samostatnú trestuhodnú činnosť každého pachateľa, neodvislú od takej činnosti iných pachateľov a spočívajúcu u každého pachateľa na samostatnom zlom úmysle, ktorý by nebol spojený s takým zlým úmyslom iných pachateľov. Akonáhle však ide o spoločné konanie prevedené vo spoločnom zlom úmysle, je vylúčené upotrebenie kvalifikácie podľa § 308 tr. z., lebo ide o spolupachateľstvo na ťažšom trestnom čine, totiž na zločine podľa §§ 301, 306 tr. z.

Podľa kladne zodpovedaných skutkových otázok napadol obžalovaný L. Ch. spoločne s druhým obžalovaným poškodeného a v bitke jeden z nich mu dal smrteľný úder. Z toho je jasne zrejmé, že obžalovaní konali ako spolupachatelia, že teda zodpovedajú za celý nimi spôsobený výsledok a že teda tá okolnosť, že nebol zistený ten, ktorý dal smrteľný úder poškodenému, nemá vôbec vlivu na rozhodnutie otázky, či ide o zločin smrteľného poškodenia tela podľa §§ 70, 301, 306 tr. z., alebo o zločin smrteľného poškodenia tela spôsobeného niekoľko osobami zlým nakladaním podľa § 308 tr. z.

Zmätok podľa § 385, čís. 2 tr. p. uplatňuje sťažovateľ námietkou, že hľadiac na použitie § 91 tr. z. mal súd pri sadzbe káznice od 2 do 10 rokov uložiť trest 2 rokov, alebo tomuto blízky. Uložením trestu 6 rokov vraj nezachoval pri výmere trestu medze zákonom stanovené.

V § 91, odst. 1 tr. z. je daná ustanovením o priblížení najnižšej výmere trestu ustanoveného na čin, prípadne ustanovením o vymeraní trestu v samej najnižšej hranici, len všeobecná smernica pre voľnú úvahu súdu o tom, v akej miere považuje za primerané priblížiť sa k dolnej hranici trestnej sadzby. Neprimerané použitie tohoto práva súdu, spočívajúceho na jeho voľnom uvážení, nespadá však pod žiadny dôvod zmätočnosti, ktorý by mohla strana uplatniť. Touto zmätočnou sťažnosťou vo skutočnosti domáha sa sťažovateľ sníženia trestu v medziach trestnej sadzby, čo je však v smysle § 33, odst. 2 por. nov. neprípustné. Je teda v tejto časti zmätočná sťažnosť obhájcu obžalovaného L. Ch. vylúčená zákonom.

Čís. 5633.

Trestného činu podle čl. III, čís. 3 zákona čís. 142/1868 ř. z. se může dopustiti z osob, které spolupůsobily při tisku trestného tiskopisu, pouze tiskař, jímž se rozumí podle § 5, odst. 1 tiskového zákona majitel tiskárny nebo jím ustanovený a úřadem schválený správce tiskárny.

Zvláštní ustanovení § 7 (§ 239) tr. zák. o trestní odpovědnosti všech osob, jež spolupůsobily při tisku trestného tiskopisu, týká se pouze trestných činů, spáchaných obsahem tiskopisu dolosně.

Nešetření pořádkového předpisu § 17 tiskového zákona se trestá bez ohledu na to, zda a kdy bezpečnostní úřad o tiskopisu něco zařídil.

Zanedbání povinné pozornosti u tiskaře trestá se s hlediska přečinu podle čl. III, čís. 3 zákona čís. 142/1868 ř. z. již tehdy, nebylo-li šetřeno předpisu §§ 9 a 17 tiskového zákona, aniž záleží na tom, zda tiskař mohl či nemohl mít za to, že tiskopis nemá trestný obsah.

(Rozh. ze dne 16. června 1936, Zm II 103/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal právem o zmatečnických stížnostech obžalovaných K. J., B. P. a J. M. do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 10. prosince 1935, pokud jím byli jmenovaní obžalovaní uznáni vinnými přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III, čís. 3 zákona čís. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zákona na ochranu republiky a obžalovaný J. M. mimo to přestupkem podle § 17 tiskového zákona, tak, že zmateční stížnost obžalovaného J. M. zamítl, naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti obžalovaných K. J. a B. P., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný, pokud se vztahoval na tyto obžalované, a podle § 259, čís. 2 tr. ř. zprostil je obžaloby.

Z d ů v o d ů :

1. Ke zmateční stížnosti obžalovaných K. J. a B. P.:

Obžaloba stíhá jmenované obžalované proto, že ve smyslu § 7 tr. z. prý dolosně spolupůsobili při tisku letáku: »Všemu textilnímu dělnictvu, textilní mládeži«, zakládajícího svým obsahem skutkovou podstatu zločinu podle § 15, čís. 3 a přečinů podle § 15, čís. 2 a § 14, čís. 5 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. Nalézací soud dospěl však napadeným rozsudkem k přesvědčení, že těmto obžalovaným nelze uvedené trestné činy pro nedostatek subjektivní stránky skutkové podstaty podle obecných pravidel zákona trestního přičítati, a uznal je vinnými pouze přečinem podle čl. III (správně čl. III, čís. 3) zák. čís. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zák. na ochranu republiky. Napadený rozsudek shledává zmíněný přečin v tom, že K. J. jako sazeč a korektor a B. P. jako tiskař nevynaložili takovou pozornost, aby se přesvědčili o závadnosti či nezávadnosti letáku.

Zjišťuje-li napadený rozsudek, že K. J., B. P. a J. M. jsou sice spolujednateli tiskárny, že však obžalovaný M. je jako odpovědný zástupce tiskárny okresním úřadem schválen, uplatňuje zmateční stížnost právem, že trestní odpovědnost za přečin podle čl. III, čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zák. na ochranu rep. stíhá pouze obžalovaného M. a nikoliv ostatní obžalované.

Nalézací soud přehlédl, že zvláštní ustanovení § 7 tr. z. o trestní odpovědnosti všech osob, jež spolupůsobili při tisku trestného tiskopisu, týká se pouze zločinů spáchaných obsahem tiskopisů dolosně (stejně § 239 tr. z. pro přečiny a přestupky), kdežto trestného činu podle čl. III, čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. z. se může dopustiti pouze tiskař v tech-

nickém slova smyslu. Pojem ten je pak vyložen v § 5 tisk. zákona, takže kde v tiskovém zákoně je uložena tiskaři nějaká povinnost nebo odpovědnost, rozumí se tím majetník tiskárny, neb zřídil-li majetník ke správě tiskárny správce od úřadu schváleného, rozumí se tento správce. Podle výslovného ustanovení § 5, odst. 2 tisk. zákona stíhá v případě zřízení odpovědného správce tiskárny trestní odpovědnost za porušení povinnosti tiskaře výlučně tohoto správce, jemuž iediné mají býti ukládány pokuty peněžité a vězení, pokuty peněžité ovšem vždy pod závazkem majitele tiskárny. Toto ustanovení § 5, odst. 2 tisk. zák. platí přirozeně i pro případy čl. III. zák. čís. 142/1868 ř. z., který nahradil dřívější příslušná ustanovení tiskového zákona. Poněvadž nalézací soud zjistil, že obžalovaný J. M. byl v době spáchání činu odpovědným a úřadem schváleným správcem tiskárny, porušil zákon v otázce, zda zjištěný čin obžalovaných K. J. a B. P. je aspoň přečinem podle čl. III, čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zák. na ochranu republiky, když tyto obžalované uznal vinnými tímto přečinem (§ 281, čís. 9 a) tr. ř.).

Je-li takto rozsudek prvé stolice v uvedeném rozsahu stížen zmatkem čís. 9 a) § 281 tr. ř., bylo zmateční stížnosti obžalovaných K. J. a B. P., jejímiž ostatními vývody netřeba se zabývati, vyhověti, napadený rozsudek, pokud jde o tyto stěžovatele, jako zmatečný zrušiti a obžalované podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby úplně zprostiti.

2. Ke zmateční stížnosti obžalovaného J. M.:

Zmateční stížnosti tohoto obžalovaného, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 9 a) tr. ř., nelze přiznati úspěch.

Zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. spatřuje stížnost v zamítnutí návrhu obhajoby, aby byl učiněn dotaz na okresní úřad v B., zda nařídil zabavení tiskopisu v zákonné lhůtě 24 hodin po předložení k cenzuře. Podle rozhodného znění protokolu o hlavním přelíčení (§ 271 tr. ř.) byl důkaz dotazem na okresní úřad v B. veden o tom, že, když leták k cenzuře došel, okresní úřad jeho obsah závadným neshledal a v zákonné lhůtě 24 hodin nic k zabavení letáku nepodnikl. Tento návrh byl nalézacím soudem právem zamítnut jako zbytečný. Podle § 17 tisk. zákona je tiskař povinen odevzdati bezpečnostnímu úřadu výtisk každého neperiodického tiskopisu (pokud ovšem nespadá pod výjimku § 9 tisk. zák. a neobsahuje více než pět tiskových archů), a to alespoň 24 hodin před rozdáváním nebo rozesíláním. Jde o předpis ryze pořádkový, jehož účelem jest udržovati pořádek ve věcech tiskových, umožniti bezpečnostním úřadům znalost všech tištěných neperiodických tiskopisů a umožniti jim včasné zabavení jich a tím zabrániti páchání deliktů obsahem tiskopisů hned v prvním stadiu jejich vzniku (viz Liszt: Lehrbuch des österreichischen Pressrechtes, str. 153). Skutková podstata uvedeného přestupku tudíž nepředpokládá, aby tu bylo konkrétní nebezpečí spáchání trestného činu obsahem dotyčného tiskopisu. Nešetření pořádkového předpisu § 17 tisk. zák. trestá se proto bez ohledu na to, zda a kdy skutečně bezpečnostní úřad o tiskopisu něco zařídil. Je proto pro trestnost podle § 17 zák. tisk. naprosto nerozhodné, zda bezpečnostní úřad spatřoval v obsahu tiskopisu nějaký trestný čin, podnikl

nějaké kroky k potlačení tiskopisu a zda tak učinil právě ve 24 hodinách před rozdáváním nebo rozesíláním tiskopisu.

Totéž platí však i s hlediska přečinu podle čl. III, čís. 3 zákona čís. 142/1868 ř. z., neboť tu se ovšem trestá u tiskaře zanedbání povinné pozornosti, pokud jde o trestný obsah tiskopisu, zakládající skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu, aniž se však k trestnosti pachatele požaduje více než nešetření předpisů §§ 9 a 17 tisk. zák. (Liszt, Pressrecht, str. 246—248). Zda tiskař mohl či nemohl míti za to, že tiskopis nemá trestného obsahu, závisí tudíž jediné na tom, bylo-li uvedených formálních předpisů šetřeno čili nic. V záporném případě nezáleží na tom, zda a kdy byl tiskopis, o nějž jde, úřadem zabaven, poněvadž je tu nerozhodno, zda obsah tiskopisu mohl vzbuditi pozornost nebo dokonce podezření tiskařovo, jak bylo již vysloveno v rozh. čís. 2136 Sb. víd. n. s. pro obdobný případ rozšiřování způsobem zákoně zakázaným.

Čís. 5634.

Okolnosť, že reč obžalovaného mala výslovne politický ráz, nestačí k použitiu zákona o štátnom väzení (čís. 123 z r. 1931 Sb. z. a n.), vyzýval-li pachateľ k násiliu a k jeho odôvodneniu ako prostriedku užil hanobenia republiky, Národného shromaždenia a šírenia nepravdivých správ.

(Rozh. zo dňa 16. júna 1936, Zm III 272/36.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. Š., obžalovanému zo zločinu podľa § 15, č. 3 zák. na ochr. rep., zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z d ô v o d o v :

Na základe dôvodov zmätočnosti podľa čís. 2, 3, § 385 tr. p. domáha sa obžalovaný výmery trestu v druhu štátneho väzenia a použitia § 92 tr. z.

Okolnosť, že reč obžalovaného mala výslovne politický charakter, nestačí k povoleniu štátneho väzenia, lebo v § 1 zák. čís. 123/1931 Sb. z. a n. sú stanovené podmienky, za ktorých možno určiť trest v druhu štátneho väzenia. Podmienky tieto nižšie súdy správne neshľadaly u obžalovaného, pretože okolnosti, že obžalovaný vyzýval k použitiu násilia a že ako prostriedku k jeho odôvodneniu užil hanenia republiky a Národného shromaždenia a šírenia nepravdivých správ, nenasvedčujú snahe v § 1 cit. zák. predpokladanej.

Čís. 5635.

K pojmu »ublížení skutkem« podle § 190 tr. zák.

Pouhé nečekané vytržení věci z ruky, neprovázené zlým nakládáním, není ještě násilím, jaké má na mysli § 190 tr. zák.; je násilím proti věci samé a neopodstatňuje proto pojem loupeže, nýbrž pouhé krádeže.